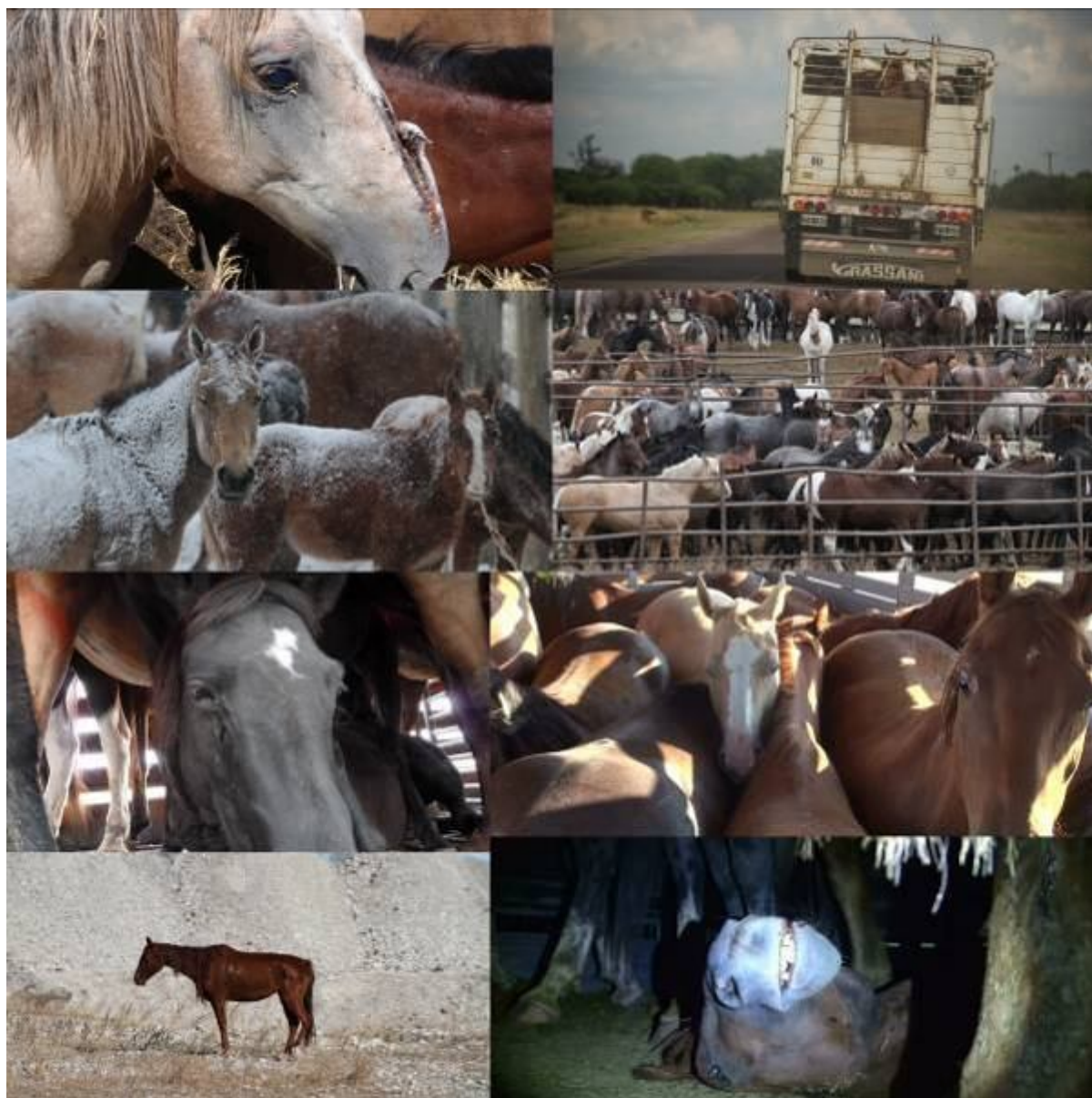

De wrede waarheid achter paardenvlees in Nederland

Een onderzoek naar het welzijn van paarden gebruikt voor Nederlandse consumptie – afkomstig uit de V.S., Canada, Mexico en Zuid-Amerika

Voorwoord

Tussen maart 2012 en februari 2014 hebben Eyes on Animals (EonA), de Zwitserse Tierschutzbund Zürich (TSB), Animals' Angels USA, Animal Welfare Foundation (Dld), GAIA (België) en L214 (Fra) evenals twee Argentijnse dierenwelzijnsorganisaties die om veiligheidsredenen anoniem willen blijven, een ongekend grootschalig internationaal onderzoek uitgevoerd naar de invoer van paardenvlees vanuit Argentinië, Uruguay, Mexico, de Verenigde Staten en Canada naar de EU. In Canada, VS en Mexico en in Zuid-Amerika hebben inspectieteams zogenaamde “verzamelcentra”, paardenvelingen, “vetmesterijen” en slachthuizen bezocht, bij grensovergangen en veterinaire controleposten gepost en paardentransporten gevolgd. Om uit te sluiten dat onze waarnemingen van de wrede behandeling van paarden als “incidenten” worden afgedaan zouden zijn, zijn bijna alle plekken meermalen bezocht gedurende verschillende jaren.

De bevindingen zijn duidelijk: paardenvlees uit deze landen wordt onder zeer wrede omstandigheden geproduceerd. In het vervolgtraject heeft Eyes on Animals in Nederland, en hebben andere dierenwelzijnsorganisaties in hun thuislanden, schriftelijk vragen gesteld naar de ‘herkomst van het paardenvlees’. In tegenstelling tot de verklaringen van importeurs, supermarkten en snackfabrikanten, worden de EU-dierenwelzijnsnormen niet nageleefd – laat staan de strengere welzijnseisen die menig Nederlands bedrijf tegenover Eyes on Animals schriftelijk beweert te eisen aan de behandeling van de paarden die voor dit vlees gedood worden.

Het grootste deel van de ondervraagde partijen schetst – in antwoord op vragen en soms ook op hun websites - het beeld dat deze paarden in grote vrijheid leven, dat hun welzijn wordt gecontroleerd, dat ze indien nodig zorg ontvangen en dat aan hun natuurlijke behoeften wordt voldaan. Er wordt gesteld dat het welzijn van de paarden tijdens transport en tijdens de slachtprocedure maximaal wordt bewaakt. De consument wordt zo voorgelogen. Daarnaast wordt gesteld dat de traceerbaarheid van de dieren is gewaarborgd en het bedrijf van oorsprong bekend is – ook dit staat in schril contrast met onze bevindingen.

Eyes on Animals en hun internationale dierenwelzijnspartners pleiten voor een importverbod van vlees uit landen waar paarden niet worden beschermd volgens de *exacte en volledige* EU-eisen die hier gelden voor de houderij, transport en slacht. Consumenten hebben het recht om te eisen dat de normen voor dierenwelzijn die gelden in hun land ook van toepassing zijn in de landen waar het paardenvlees wordt geproduceerd.

Onze waarnemingen zijn vastgelegd in inspectieverslagen, transportdocumenten, honderden foto's en tientallen uren videobeelden. Uitvoerige inspectieverslagen, onderzoeksoverzichten en vergelijkingen van de wetgeving in de verschillende landen zijn te raadplegen (zie laatste hoofdstuk). Een videoverslag van onze bevindingen vindt u op: www.eyesonanimals.com/onderzoek-paardenvlees-nl

Tierschutzbund Zürich – Zwitserland (TSB Zürich)
Animals' Angels USA – Verenigde Staten (AA USA)
Eyes on Animals – Nederland (EonA)

Inhoudsopgave

1. De import van paardenvlees in de EU/Nederland
2. EU-certificering en geldende wetgeving in landen buiten de EU
3. Samenvatting onderzoek: paardenvlees uit Canada & de VS
4. Samenvatting onderzoek: paardenvlees uit Mexico & de VS
5. Samenvatting onderzoek: paardenvlees uit Argentinië
6. Samenvatting onderzoek: paardenvlees uit Uruguay
7. Verkoop van geïmporteerd paardenvlees door Nederlandse supermarkten, producenten en importeurs
8. Overzicht bijlagen en naslagwerken

1. De import van paardenvlees in de EU/Nederland

In 2012 heeft de Europese Unie 28.700 ton paardenvlees uit derde landen ingevoerd. Daarvan kwam 26'450 ton uit Canada, Argentinië, Mexico, de VS en Uruguay, ter waarde van 93 miljoen euro¹. België, Frankrijk, en Nederland zijn de grootste spelers op de EU-markt: ze importeren vlees niet alleen voor hun binnenlandse markten maar verkopen een deel van het vlees door naar andere landen (EU, Zwitserland, Afrika, Azië). Bedrijven uit deze drie landen zijn ook (mede-)eigenaar van slachthuizen in Canada, Mexico en Zuid-Amerika.

	Totale import paardenvlees (2012)	Totale export paardenvlees (2012) ²
België	1. 25.820 ton	2. 20.836 ton
Frankrijk	3. 16.908 ton	4. 5.537 ton
Nederland	5. 6.871 ton	6. 5.980 ton

Volgens gegevens uit de databank van Eurostat, importeerde Nederland in 2012 een totaal van 6.871 ton paardenvlees. Daarvan kwam 2.947 ton uit België (maar de oorsprong is dan veelal Mexico), 1.305 ton uit Uruguay, 1.040 ton uit Canada en 672 ton uit Argentinië. In de datasets van Eurostat komt Mexico niet als herkomstland voor. Echter: Mexico's eigen statistiekbureau² meldt een export van 3.500 naar Nederland. **Ook meldt de Nederlandse importeur Visser & Van Walsum op zijn website het bezit van een eigen slachthuis in Mexico**, waar hun merk Javimex wordt geproduceerd. Volgens Eurostat exporteert Nederland vervolgens weer 5.980 ton paardenvlees.

¹ Data afkomstig uit de Eurostat database, EU27 Trade Since 1988 By HS6

² INEGI (Instituto Nacional de Estadística, Geografía e Informática) 2011

2. EU-certificering en geldende wetgeving in landen buiten de EU

A. EU certificering van slachthuizen

Alle slachthuizen in derde landen die hun vlees willen exporteren naar de Europese Unie moeten een EU certificering verkrijgen. De EU certificering is bedoeld om zeker te stellen dat de slachthuizen in overeenstemming met de minimale normen voor dierenwelzijn- en gezondheid en voedselveiligheid handelen.

Artikel 12 van Regulation (EC) No 854/2004 schrijft voor dat de aangewezen autoriteit van het derde land van herkomst moet garanderen dat de slachthuizen op de lijst van slachthuizen van die vlees naar de EU mogen exporteren, voldoen aan de relevante EU eisen, in het bijzonder die betrekking hebben op Regulation (EC) No 853/2004, of aan de eisen die waren vastgesteld als gelijkwaardig³. Een officiële inspectiedienst moet toezicht houden op de slachthuizen en heeft doorzettingsmacht om de export te stoppen als blijkt dat slachthuizen niet in staat zijn om aan de voorwaarden te voldoen.

Artikel 12 van **Council Regulation (EC) No 1099/2009 aangaande de bescherming van dieren tijdens de slacht** stelt: “De voorwaarden als vastgelegd in hoofdstuk II en III van deze wetgeving zal gelden voor het doel van Artikel 12(2)(a) van Wet (EC) No 854/2004.

Het gezondheidscertificaat dat bij het geïmporteerde vlees uit derde landen moet worden aangevuld door een attest dat verzekert dat ten minste aan de voorwaarden – of gelijkwaardig – aan die als vastgelegd in hoofdstuk II en III van deze Wet, is voldaan. Onze observaties wijzen echter uit dat slachthuizen veelal niet voldaan aan de meeste voorwaarden (ontbreken van beschutting in buitenstallen, gladde vloeren, slaan, gebruik van elektrisch porren, geen nood-euthanasie, verdoving etc.).

De FVO (Food and Veterinary Office van de Europese commissie) is er van op de hoogte dat **niet alle slachthuizen op de lijst van EU goedgekeurde slachthuizen voldoen aan de voorwaarden van de EU**. Het rapport van een FVO audit uitgevoerd in Argentinië in oktober 2012² stelt: „Ondanks de vele goed gedocumenteerde officiële controles staan slachthuizen die niet voldoen aan de geldende EU voorwaarden nog steeds op de lijst. Het slachthuizenonderzoek uitgevoerd bij de SENASA ² is niet efficiënt geweest. Een aantal tekortkomingen in de bezochte slachthuizen zijn opgetekend waarvoor de Central Competent Authority geen bevredigende garanties heeft gegeven. De herhaalde aanbevelingen uit drie opeenvolgende FVO audit rapporten zijn niet afdoende opgevolgd”. Het rapport evalueert het toezicht van de SENASA als onbevredigend. Een aantal tekortkomingen in de slachthuizen bezocht door het FVO audit team zijn niet geïdentificeerd door SENASA. Bovendien voorziet SENASA de certificerende ambtenaren niet van updates van de EU wetgeving.

B. De EU (FVO) Inspecties

Derde landen worden met regelmaat opgenomen in het Food and Veterinary Office's inspection programme⁴. “Het doel van deze inspecties is om de standaarden te evalueren in slachthuizen die vlees exporteren naar de EU, en in het bijzonder de prestatie van de Competent Authority om te verzekeren dat aan de geldende voorwaarden wordt voldaan. Dierenwelzijn is altijd onderdeel van deze inspecties Niet elk slachthuis wordt geïnspecteerd. Bezoeken aan slachthuizen worden uitgevoerd om een representatief beeld te krijgen van slachthuizen die onder toezicht staan van een Competent Authority’(Carol Franklin, Health & Consumers Directorate-General, SANCO-INFO@ec.europa.eu).

³ http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/establishments/third_country/legal_basis_en.htm

⁴ http://ec.europa.eu/food/fvo/inspectprog/index_en.htm

EU Inspecties zijn gebaseerd op EU Regulation (EC) NO 882/2004 inzake officiële controles die worden uitgevoerd om de verificatie van het in overeenstemming handelen met voeder- en voedselwetgeving, diergezondheid en dierenwelzijn zeker te stellen. Artikel 39 stelt: 'Community controls in derde landen zijn vereist om te verifiëren om het voldoen aan – of gelijkwaardig- Community voeder- en voedsel wetgeving als ook met de wetgeving diergezondheid **en waar van toepassing, dierenwelzijn**'

Deze zinsnede maakt heel duidelijk dat dierenwelzijn geen prioriteit heeft voor de FVO inspecteurs.

C. Wetgeving op het gebied van het transport van dieren in derde landen

Het is belangrijk te weten dat de EU certificering van slachthuizen in derde landen geen betrekking heeft op het transport van de dieren naar de slachthuizen. Council Regulation (EC) No 1/2005 d.d. 22 December 2004 aangaande de bescherming van dieren tijdens transport is niet van toepassing in derde landen. In tegenstelling tot de beweringen van bepaalde paardenvleesdistributeurs, heeft de EU geen invloed op de transportomstandigheden in het land van herkomst.

„EU goedgekeurde slachthuizen in niet EU-landen worden ook geïnspecteerd op gelijkwaardige welzijnscondities. De reden dat we deze wetgeving toepassen op niet-EU landen is dat andere landen verzekeren dat EU-welzijnsvoorwaarden zijn gerespecteerd in het slachthuis. **Wij zijn niet in staat om andere EU welzijnswetgeving van toepassing te verklaren buiten de EU**”. (Terence Cassidy, Veterinary Inspector at FVO)

Helaas bieden de nationale transportvoorschriften voor het vervoer van dieren in landen zoals de Verenigde Staten, Mexico, Canada en Argentinië geen afdoende bescherming. Het is door de wet niet geregeld dat transportvoertuigen voorzien moeten zijn van een dak om de dieren te beschermen tegen barre weersomstandigheden. In Canada en Argentinië kunnen paarden 36 uur onafgebroken worden vervoerd zonder water, voedsel of rust. **Uruguay heeft nog steeds geen enkele wetgeving voor de bescherming van dieren tijdens transport.**

Wij hebben de wettelijke basis voor dierentransport in de belangrijkste exporterende landen van paardenvlees onderzocht en de nationale regelgeving vergeleken met de EU regelgeving. In de EU moeten paarden worden vervoerd in individuele stallen tijdens lange-afstandstransport (> 8 uur) en op een dek worden geladen met voldoende hoofdruimte. De dieren hebben elke acht uur recht op water, en krijgen na 24 uur reistijd, 24 uur rusttijd, waarin zij voedsel en water krijgen. In geen van de exporterende landen is dit vereist (voor een gedetailleerde vergelijking van transportwetgeving voor dieren in Mexico, Canada, VS, Argentinië zie de tabellen in hoofdstuk 12).

In de landen die wij hebben bezocht worden dierenwelzijnsregels onvoldoende gehandhaafd door de lokale autoriteiten. Onze onderzoekers hebben vele overtredingen vastgelegd, waarbij de overtreders overduidelijk niet afdoende werden gewezen op het begaan van de overtreding.

D. OIE- Code

Onze waarnemingen in Canada, USA, Mexico, Argentinië en Uruguay wijzen uit dat de omstandigheden van de slachtpaarden niet alleen ver beneden de EU standaard is, maar ook niet voldoen aan de OIE standaarden, ondanks het feit dat al deze landen lid zijn van de OIE (Wereldorganisatie voor diergezondheid). Als lid van de OIE, zouden de landen de OIE Terrestrial Code moeten respecteren, waarin standaarden voor het verbeteren van dieren gezondheid en welzijn wereldwijd uiteen worden gezet.

Dit zijn **echter alleen aanbevelingen**, geen dwingende wettelijke maatregelen. 'Behalve voor de eisen op het gebied van het melden van geregistreerde ziektes zijn de OIE standaarden niet dwingend, maar zijn deze een geharmoniseerde basis voor de lidstaten. Hoewel er geen wettelijke verplichting is, zou elke OIE lidstaat zijn wetgeving, voor zover deze bestaat en afhankelijk van nationale mogelijkheden, plannen en prioriteiten, moeten baseren op deze standaarden (Dr Etienne Bonbon, Advisor van de OIE).

De omstandigheden voor slachtpaarden in de bezochte landen zijn tevens in overtreding met de internationaal erkende Vijf Vrijheden, die overgenomen zijn door de OIE. Deze zijn:

- 1. Vrijheid van honger of dorst**, door directe beschikking te hebben over vers water en een dieet om de volle gezondheid van lijf en leden.
- 2. Vrijheid van ongemak** door het bieden van een geschikte omgeving, inclusief beschutting en een comfortabele rustruimte.
- 3. Vrijheid van pijn, verwondingen of ziekte** door het voorkomen ervan of door snelle diagnose en behandeling.
- 4. Vrijheid om normaal gedrag te vertonen** door het bieden van voldoende ruimte, geschikte faciliteiten en gezelschap van dieren van dezelfde soort.
- 5. Vrijheid van angst en lijden** door het zekerstellen van omstandigheden en behandeling die mentaal lijden vermijden.

3. Samenvatting onderzoek: paardenvlees uit Canada & de Verenigde Staten

Volgens Eurostat werden in 2012 in Canada 82.000 paarden geslacht voor menselijke consumptie. Circa 70 % van deze paarden (56.000) is afkomstig uit de V.S., waar sinds 2007 geen paarden meer geslacht mogen worden. Er is in de VS géén verbod op het verhandelen van paarden voor de slacht, zodat er een levendige handel is ontstaan in voormalige rij-, sport en werkpaarden die op veilingen worden opgekocht en doorverkocht door zogenaamde “kill buyers”.

De behandeling van de paarden op deze veilingen en bij het in- en uitladen voor transport is vaak ruw en veterinaire zorg is zelden beschikbaar. Op sommige veilingen is er geen water, voedsel of schuilmogelijkheid voor de paarden. De kill buyers “verzamelen” in de verschillende Staten grote aantallen paarden en transporteren die naar hun eigen verzamelcentra. In één transportwagen verzamelen ze tussen 28-36 paarden, waarna de reis verder gaat, over duizenden kilometers, naar Canada (en Mexico). Amerikaanse en Canadese transportvoorschriften liggen ver onder de EU-normen en bieden de dieren onvoldoende bescherming bieden. In de VS mogen paarden legaal zonder water, voedsel en rust vervoerd worden gedurende 28 uur. In Canada zelfs 36 uur. In tegenstelling tot Europa waar bij een transport langer dan 8 uur tussenschotten de paarden moeten beschermen tegen verdringing en vertrapping, worden de paarden vaak los in de wagens vervoerd.

Onze inspecteurs hebben vele transporten waargenomen waar trailers overvol waren en gevallen paarden (zwaar)gewond raakten en zelfs langzaam stierven. Vóór het passeren van de landsgrens worden bovendien de transportwagens volledig afgedicht (om smokkel tegen te gaan), waardoor de bestuurder geen mogelijkheid heeft om de paarden te helpen in geval van nood.

Foto links: Bestuurder slaat een paard op het hoofd tijdens het inladen- Billings Horse Auction Montana, VS. Foto midden: Zware beenverwonding van een paard. De paardenmarkt had dit gewonde paard geaccepteerd om te verhandelen. Nadat de veilingmanager geen medische hulp inriep, hebben onze inspecteurs de politie ingeschakeld en is het paard geëuthanaseerd - Sugarcreek Horse Auction, Ohio, VS. Foto rechts: Een van de vele extreem vermagerde en verwaarloosde paarden - Knoxville Horse Auction, Tennessee VS.

In Canada zijn vier slachthuizen gecertificeerd om paardenvlees te exporteren naar de EU. De twee grootste paardenslachthuizen, Bouvry export in Alberta en Viande Richelieu in Quebec, zijn eigendom van de familie Bouvry, die eveneens eigenaar is van het Franse importbedrijf Equus. Om een constante aanvoer van paarden te kunnen waarborgen, exploiteert Bouvry een “paardenverzamelstation” in Shelby, Montana, evenals enorme “vetmesterijen” in de buurt van het slachthuis in Alberta. Onze onderzoekers bezochten in oktober 2012 & oktober 2013 deze Canadese verzamelplaatsen, vetmesterijen en slachthuizen om het dierenwelzijn en de behandeling van de paarden te observeren. Het Richelieu slachthuis heeft geen eigen “vetmesterijen”. Bouvry wel. **In Bouvry staan in totaal steeds gemiddeld zo’n 25.000 paarden.**

Bij de “vetmesterij” van Bouvry Exports Calgary (Fort Macleod, South Alberta, Canada) staan paarden dicht op elkaar – wat vechtpartijen uitlokt. Ze verblijven hier tot wel 6 maanden. Om de paar dagen wordt graan gestort in lange rijen voerbakken. Veel paarden met overgewicht brengen een groot deel van de dag liggend door. Overgewicht brengt bij paarden een groot risico op (pijnlijke) kolieken en hoefbevangenheid met zich mee.

Er is geen bescherming tegen weersinvloeden, terwijl de temperaturen ’s zomers kunnen oplopen tot 30 graden en ’s winters kunnen dalen tot -30 graden. (Medisch) toezicht ontbreekt, terwijl paarden soms al gewond of ziek arriveren vanaf de transportwagens en paarden al ernstig verwaarloosd zijn – bijvoorbeeld te zien aan extreem lange hoeven. **Paarden die lijden worden niet geëuthanaseerd en hun lichamen blijven vaak dagenlang liggen.**

Links: Een zwakke merrie ligt hulpeloos met haar doodgeboren veulen dat vastzit in het geboortekanaal. Omdat er geen Bouvry-personeel te vinden was, hebben onze inspecteurs de Dierenbescherming erbij geroepen.

Midden: Bouvry Exports heeft ook paddocks vol met merries en veulens - een indicatie dat ze zelf ook doen aan "opfok" voor slacht. Vooral de jonge veulens lijden 's winters onder de kou. Ze hebben snotneuzen en hoesten.

Rechts: Een van de paarden die werd geobserveerd met ernstige koliek.

Links: Dode paarden blijven dagenlang tussen de levende paarden liggen. Bij hoge temperaturen gaat het ontbindingsproces snel en trekken de dode dieren aaseters aan.

*Rechts: Een van de paarden die is geobserveerd met (hoogstwaarschijnlijk) "droes" - een zeer pijnlijke en besmettelijke ziekte veroorzaakt door de bacterie *Streptococcus equi*.*

Bij de slachthuizen van Bouvry Exports en Richelieu wordt een geweer gebruikt om de paarden te doden.

De "fixeerbox" waar de paarden moeten staan terwijl er op hen geschoten wordt, is echter niet ontworpen voor paarden maar voor rundvee; hierdoor is deze te breed voor paarden en laat veel ruimte voor beweging. Dat maakt het moeilijk om correct op het hoofd te schieten, waardoor veel paarden niet in één keer gedood worden.

4. Samenvatting onderzoek: paardenvlees uit Mexico & de VS

Sinds 2007 zijn alle paardenslachterijen in de VS gesloten. Amerikaanse paarden worden echter wel geëxporteerd naar Mexico en Canada voor de slacht. **In de door de EU "goedgekeurde" slachthuizen die mogen exporteren naar Europa, is 80 % van de paarden afkomstig uit de VS.** In 2012 werden meer dan 110.000 paarden vanuit de VS naar Mexico geëxporteerd voor de slacht. Zogenaamde "kill buyers" (zie vorige paragraaf) "verzamen" paarden in verschillende Staten en leveren aan slachthuizen in Mexico en Canada. De paarden met Mexico als eindbestemming worden vanaf de eigen verzamelcentra van de "kill buyers" vervoerd naar zogenaamde "exportstations" in de staten die grenzen aan Mexico: Texas en New Mexico.

Na een kort verblijf worden de paarden weer opgeladen op vrachtwagens die hen naar de Mexicaanse slachthuizen vervoeren. **Tegen de tijd dat de paarden daar aankomen, hebben ze enkele duizenden kilometers afgelegd in overvolle trailers zonder voedsel of water** (ter vergelijking: in de EU moeten paarden om de 8 uur gedrenkt en gevoerd worden).

In deze woestijngebieden waar temperaturen oplopen tot ruim 40 graden Celsius komen “hitte-uitputting” en uitdroging vaak voor, en leiden er regelmatig toe dat paarden instorten en op de vloer van de vrachtwagens geraken.

Gevallen paarden krijgen geen passende zorg. Ze worden vertrapt door andere paarden (zeker in de dichte veewagens), of door de gleuven aan de zijkanten met stokken en elektrische prikstokken bewerkt om ze op te laten staan. De EU-certificering van de slachthuizen in derde landen stelt -op papier- minimumeisen aan het proces *in* de slachthuizen. Deze heeft *geen* betrekking op het vervoer van de dieren ernaartoe (anders dan wordt beweerd in de detailhandel).

In de VS en Mexico liggen de transportvoorwaarden ver onder het niveau van de EU-normen die paarden bescherming bieden. Evenmin wordt voldaan aan de richtlijnen van de OIE Terrestrial Code voor het vervoer van dieren. Open vrachtwagens bieden geen bescherming tegen de woestijnhitte, terwijl de (bijna) volledig gesloten zijkanten verkoelende luchtstromen belemmeren. Kapotte (boven)huizen (foto: links) en roestige, losse ijzeren platen (foto midden) zorgen voor gevaarlijke situaties waarbij paarden (extra) gewond raken. De metalen delen in de wagens worden bovendien extreem heet. Vrachtwagens met (bijna) dichte wanden maken het zeer lastig om een gewond of ziek paard te observeren of te helpen.

Drie van de vier fabrieken die zijn gecertificeerd om paardenvlees te exporteren naar de EU zijn gelegen op circa 1000 km van de Amerikaanse grens. Door het volgen van verschillende transporten de afgelopen jaren, weten onze inspectieteams dat de transporttijden van de Amerikaanse (grens)exportstations naar deze slachthuizen gemiddeld tussen de 14 tot 16 uur liggen. **De paarden zijn dan sinds hun aankoop op een veiling ergens in de VS meestal al dagen in handen van “kill buyers”, die de paarden vaak de meest basale zorg onthouden.**

Talrijke inspectieverslagen van onze teams tonen aan dat de omstandigheden op de verzamelcentra van de kill buyers en de exportstations in Texas en New Mexico zeer slecht zijn. De meerderheid van de paarden wordt op barre, droge percelen gehouden zonder beschutting tegen de woestijnzoon en zonder voldoende toegang tot voedsel. **Ongetrainde werknemers en chauffeurs slaan de paarden met stokken, zweepen en touwen.** Zieke en gewonde paarden krijgen geen veterinaire zorg en worden achtergelaten om te sterven.

Voordat de paarden op Mexicaanse trailers worden geladen, worden deze bij de exportstations gecontroleerd door Mexicaanse dierenartsen. **Paarden die door de Mexicaanse dierenartsen niet worden toegelaten voor omdat zij blessures hebben of ziek zijn, worden gewoon achtergelaten om te sterven of opnieuw opgeladen** en terug naar het verzamelcentrum van de Amerikaanse kill buyer vervoerd – waarna soms op een andere dag een andere poging wordt gewaagd de grens te passeren.

Goedgekeurde transporten worden aan de grens volledig afgedicht – om smokkel tegen te gaan – en deze “zegel” mag pas bij het Mexicaanse slachthuis verbroken worden door een officiële dierenarts. **De chauffeurs hebben dus in geval van nood geen toegang tot de paarden.** Honderden documenten van de USDA verkregen door Animals' Angels USA tonen aan dat het regelmatig voorkomt dat paarden in overvolle vrachtwagens worden doodgetrapt op de reis van de VS naar Mexico.

Behalve dat de dagelijkse praktijk niet voldoet aan de Europese welzijnsnormen, hebben onze onderzoekers ook diverse overtredingen van de in de VS en Mexico geldende transportregelgeving waargenomen; deze regels worden onvoldoende gehandhaafd door de bevoegde autoriteiten. **Daarnaast blijkt uit ons onderzoek dat veel van de vervoersdocumenten vervalst of onjuist ingevuld zijn.**

Foto links en midden: bestuurder gebruikt elektrische prikstok om te proberen een paard omhoog te dwingen- nadat hij dit al heeft geprobeerd door het paard met een golfclub en een ijzeren staaf op het hoofd te slaan (19-8-2013, vrachtwagen op weg van Ojinaga, grensplaatsje in Mexico, naar slachthuis Inter Meats in Aguascalientes. Foto rechts is 22-8-2013 gemaakt, van een transport van kill buyer Dennis Chavez, afkomstig van Presidio (VS) met eindbestemming Slachthuis Jerez (eigendom Nederlands bedrijf: Visser & Van Walsum). Vele van de 34 paarden aan boord waren sterk vermagerd en ziek, bovendien werd een klein veulen tussen de volwassen paarden vervoerd –hetgeen in de EU is verboden vanwege gevaar van vertrapping.

De EU-certificering is bedoeld om ervoor te zorgen dat de slachthuizen voldoen aan bepaalde minimumnormen inzake diergezondheid, voedselveiligheid en dierenwelzijn. Toch hebben onze teams gedocumenteerd dat bij Mexicaanse slachthuizen zelfs niet aan deze minimale (export)eisen wordt voldaan. **Overtredingen: gebrek aan beschutting voor de meeste paarden, geen euthanasie in noodsituaties, gladde vloeren, gewelddadige behandeling.**

Foto links: Bij het slachthuis Camargo in Chihuahua, Mexico, vertonen de paarden in de “drijfslag”, waar zij wachten op hun beurt om gedood te worden, tekenen van extreme angst. Onze inspecteurs observeerden een paard dat zelfs probeerde om over een betonnen muur te springen. Ook werd er één paard geobserveerd dat neerviel, maar waaraan geen aandacht werd besteed: het kreeg geen veterinaire zorg noch werd het geëuthanaseerd.

Foto's midden en rechts: Onderzoekers vonden een dumpplaats voor paardenlijken naast het slachthuis Camargo, waar tal van dode paarden in verschillende staten van ontbinding zijn neergegoid. Het ontbreken van kogelgaten duidt erop dat de paarden niet uit hun lijden zijn verlost door euthanasie. Deze “dumpplaatsen” blijven niet beperkt tot Mexico; ook in Canada en de VS zijn die te vinden nabij de exportstations en verzamelcentra. Bijvoorbeeld bij het Beltex-terrein in het plaatsje Morton en het terrein van de C4 Cattle Company in Presidio, beide in Texas, liggen er honderden botten en lichaamsdelen van paarden die al bezweken zijn vóórdat zij naar de slacht gebracht werden. Hetzelfde geldt voor het terrein van “kill buyer” Dennis Chavez in Los Lunas, New Mexico, VS.

Veel paarden sterven nog vóór aankomst bij het slachthuis als gevolg van uithongering, onbehandelde ernstige verwondingen en onbehandelde ziekte. Zowel in 2012 als in 2013 werden er verschillende gewonde uitgehongerde, gewonde en dode paarden geobserveerd bij de exportstations van Presidio, Texas. **Uit officiële gegevens blijkt dat per maand gemiddeld 35 paarden ter plekke sterven omdat ze er zo slecht aan toe zijn. Hun lijken worden gedumpt op een nabijgelegen stortplaats.**

5. Samenvatting onderzoek: paardenvlees uit Argentinië

Argentinië is wereldwijd de grootste exporteur van paardenvlees. **Nederland is de grootste afnemer.** Er leven ongeveer twee miljoen paarden. In Argentinië zelf mag paardenvlees niet commercieel verkocht worden voor menselijke consumptie. In 2011 werden 130.000 paarden geslacht: uitsluitend voor de export. In 2011 werd 22.000 ton paardenvlees uitgevoerd: 2.300 ton naar Nederland, 1.900 ton naar Frankrijk, 1.300 ton naar België en 600 ton naar Duitsland⁵. Momenteel opereren er in Argentinië vijf door de EU-gecertificeerde paardenslachthuizen: dit certificaat zegt niets over het transport van de dieren.

Argentijnse transportwetten bieden landbouwdieren niet veel bescherming. Paarden mogen legaal tot 36 uur onafgebroken vervoerd worden zonder toegang tot water of voedsel. In de EU moeten paarden om de 8 uur water krijgen en na 24 uur worden uitgeladen om 24 uur lang te kunnen uitrusten. Terwijl de EU-wetgeving tussenschotten verplicht stelt bij een reisduur boven de 8 uur, worden paarden in Argentinië los in vrachtwagens met een open dak gedreven. De behandeling van de paarden is erg ruw: **het gebruik van elektrische prikstokken en agressieve honden om de paarden op te laden is gemeengoed.** Zwaar uitgemergelde paarden en gewonde paarden worden gewoon vervoerd.

Het laden van de paarden bij verzamelcentrum in La Banda, provincie Santiago del Estero. Links: een hond die wordt gebruikt om de paarden op te jagen, bijt in het achterbeen van een paard. Midden: man slaat een paard met een houten stok. Rechts: Een man slaat een paard op het hoofd met een houten stok tijdens het laden.

Slachtpaarden worden in Argentinië niet behandeld volgens de EU-normen: noch tijdens het vervoer noch in het slachthuis. Dit is uitvoerig gedocumenteerd in verschillende onderzoeken in de afgelopen vier jaar door inspectieteams van verschillende dierenwelzijnsorganisaties⁶. Om een samenhangend overzicht te krijgen van het hele systeem van de paardenhandel ten behoeve van slachthuizen, hebben opeenvolgende onderzoeken gedurende jaren zich geconcentreerd op het slachthuis Lamar, in het plaatsje Mercedes, en de 32 verzamelcentra verspreid over Argentinië die paarden leveren aan dit slachthuis. In reactie op aangetoonde misstanden heeft de Belgische importeur Equinox, een van de grootste importeurs van Europa, de Argentijnse veterinaire inspectiedienst SGS Argentina S.A. enkele jaren geleden gevraagd om de slachthuizen Lamar en Indio Pampa te certificeren en daarbij ook te kijken naar het transport.

⁵ Anuario 2011, Subsecretaria de Ganaderia, Sector equino (data of 2012 has not yet been published)
<http://64.76.123.202/site/ganaderia/anuario/index.php>

⁶ Het Belgische GAIA in december 2010. In oktober 2012 onderzochten Tierschutzbund Zürich/Animal Welfare Foundation of de situatie was verbeterd: dit was niet het geval.

Echter: deze inspectiedienst heeft van de 32 paardenverzamelcentra slechts één verzamelcentrum, Maria Teresa, daadwerkelijk van een Argentijns certificaat van goedkeuring voorzien.

Buiten, op het terrein van slachthuis Lamar, zijn paarden te zien die zwaar gewond zijn geraakt tijdens vervoer en/ of zwaar vermagerd vervaarloosd zijn (foto midden: zie "overgroeide" rechtervoorhoef). Foto rechts: een paard ligt te sterven te midden van de andere paarden.

Ook onze onderzoeksmissies - september/oktober 2012, februari 2013 en september 2013 – tonen aan dat de omstandigheden voor de paarden tijdens het transport naar en in het slachthuis Lamar ongewijzigd slecht zijn en niet voldoen aan de normen die importeurs en detailhandel zeggen te hanteren. Gladde vloeren in het slachthuis waardoor paarden vallen, geen schuilgelegenheid in de paddocks buiten waar paarden worden verzameld, een gewelddadige behandeling, elektrische prikstokken, porren , onnauwkeurige verdoving voor het slachten, enz. Onderzoekers vonden ernstig gewonde, stervende en dode paarden op het terrein van Lamar slachthuis. Deze paarden hadden nooit mogen worden vervoerd of in ieder geval al meteen moeten worden geëuthanaseerd bij aankomst in het slachthuis. **Deze paarden kregen echter geen veterinaire hulp, maar werden aan hun lot overgelaten om langzaam te sterven.**

In het slachthuis Lamar worden paarden standaard met elektrische prikstokken tot bewegen gedwongen. Links: de paarden in de "drijf'gang", waar ze wachten op hun beurt om geslacht te worden, zijn extreem bang en kunnen over de lage muren heen zien hoe de paarden voor hen gedood wordt. Midden: de "kill box" is zeer ruim en de paarden bewegen uit angst wild met hun hoofd zodat het moeilijk is om met het penschiettoestel goed raak te schieten. Rechts: onze inspecteurs zagen meerdere paarden, waaronder deze bonte, die nog leefden terwijl ze omhoog getakeld werden.

Ook het toezicht van de Food and Veterinary Office (FVO) is gebrekkig. Namens de EU-commissie zou de FVO moeten toezien dat slachthuizen in "derde landen" voldoen aan (minder strikte en beperktere dan in de EU) eisen ten aanzien van diergezondheid, voedselveiligheid, voedselhygiëne en dierenwelzijn. De FVO doet om de paar jaar steekproeven in de verschillende landen én kondigt haar inspecties altijd van tevoren aan zodat slachthuizen hen verwachten. Maar **zelfs als bij zo'n aangekondigde inspectie blijkt dat er niet aan die minimeisen wordt voldaan, heeft dat geen consequenties.** Zo schrijft de FVO in het eigen rapport eind 2012 over Argentinië⁷: "Ondanks veelvuldige, goed gedocumenteerde, officiële controles, blijven bedrijven die niet in overeenstemming met de relevante EU-eisen werken op de lijst staan. (...) De herhaalde aanbevelingen van drie opeenvolgende FVO-audits zijn niet goed opgepakt."

⁷ http://ec.europa.eu/food/fvo/rep_details_en.cfm?rep_id=3043

6. Samenvatting onderzoek: paardenvlees uit Uruguay

In Uruguay leven ongeveer 400.000 paarden. Elk jaar worden meer dan 40.000 paarden geslacht. In 2012 exporteerde Uruguay 7.100 ton paardenvlees, vooral naar Europa en Rusland⁸. Volgens Uruguay XXI⁹, werd 1.275 ton paardenvlees geëxporteerd naar Frankrijk, 937 ton naar België en 99 ton naar Nederland.

Er zijn drie paardenslachthuizen in Uruguay die gecertificeerd zijn om vlees te mogen exporteren naar de EU: Sarel SA (eigendom van het Belgische bedrijf Multimeat), Clay SA (eigendom van het Franse bedrijf SNVC) en Agroindustrial Del Este SA. **Videobeelden uit 2013 bij Sarel en Clay tonen uitgehongerde paarden en drachtige merries op de terreinen.** Er is of geen schuilmogelijkheid - of de doeken die zijn opgehangen zijn deels kapot, zodat de paarden onvoldoende bescherming hebben tegen felle zon of slecht weer.

Rechts: Bij het slachthuis Clay worden agressieve bonden gebruikt die de paarden bijeen drijven om naar de slacht te worden gebracht. De paarden worden doodsbang en raken gewond door bijtwonden of doordat ze zichzelf bezeren tijdens het vluchten voor de bonden. Midden & rechts: typische transportwagens in Uruguay: zonder daken.

Slachtpaarden in Uruguay worden niet behandeld in overeenstemming met de EU-normen: noch in het slachthuis, noch tijdens het transport. In Uruguay zelf bestaat er helemaal geen transportwetgeving voor het vervoer van dieren. Transportwagens zijn ongeschikt voor paarden – zeker voor lange afstanden -er is geen dak, er zijn geen individuele boxen en geen watersysteem, enz. Omdat Uruguay relatief klein is (van noord -zuid 600 km) zijn de tijden voor binnenlands transport korter dan in veel andere landen. Echter: **uit de Uruguayaanse statistieken blijkt dat twee van de drie paardenslachthuizen ook levende paarden uit Brazilië importeren.** Het “paardenverzamelcentrum” van de hoofdleverancier van Clay, Ruben Fabian Bardanca, ligt zeer dicht tegen de Braziliaanse grens (dorpje: Tranqueras). Voor deze paarden kan de reistijd dus erg lang zijn.

⁸ Bron: Instituto Nacional de Carnes (INAC) http://www.inac.gub.uy/innovaportal/file/1016/1/paginas_de_inac_11_2013_faena_especie.pdf

⁹ URUGUAY XXI is een instituut dat investeringen en export bevordert in Uruguay <http://www.uruguayxxi.gub.uy/>

7. Verkoop van geïmporteerd paardenvlees door Nederlandse supermarkten, producenten en importeurs

Intro: Eyes on Animals heeft supermarkten, grootleveranciers en importeurs aangeschreven. Dit heeft zij niet gedaan onder de naam van Eyes on Animals, maar als “gewone (bezorgde) consument”. De originele correspondentie is op te vragen.

Albert Heijn

Naam van het product: Paardenrookvlees

EU Code / verwerkt door: NL101EG / Stegeman, Wijhe, Nederland (<http://www.stegeman.nl/>)

Geïmporteerd door: ?

Herkomst van het paard: Uruguay, Argentinië, België, Nederland, Polen

Slachthuis: ?

Antwoord klantenservice:

Naar aanleiding van uw mail hebben wij uw vragen uitgezet binnen de organisatie. Wij kunnen u informeren dat het paardenvlees, gebruikt voor paardenrookvlees afkomstig is van de volgende landen: België, Nederland, Polen, Uruguay en Argentinië.

Het vlees wordt via een importeur rechtstreeks bij de slachterij gekocht. Dieren en vlees staan onder toezicht van de lokale autoriteiten en moeten voldoen aan de Europese wetgeving met betrekking tot welzijn, diervoeding en voedselveiligheid. Dit geldt ook voor importen van buiten de EU. Deze worden door de autoriteiten van het land van herkomst voorzien van een veterinaire verklaring dat het vlees voldoet aan de EU wetgeving. Hierop wordt ook gecontroleerd door de lokale autoriteiten. Steekproefgewijs worden analyses uitgevoerd op residuen van geneesmiddelen.

Graag informeren wij u nog dat het geen wettelijke verplichting is om de herkomst van paardenvlees op de verpakking te vermelden.

2^e Antwoord Albert Heijn

Wij hebben navraag gedaan bij de verantwoordelijke afdeling en vernomen dat de transporttijden voldoen aan wettelijke regelingen. Meer informatie, ook over de transporteurs, wordt niet gegeven.

Feiten:

De EU wet- en regelgeving op het gebied van dierenwelzijn is alleen van toepassing op slachthuizen, niet op transporten en boerderijen. Bewijsmateriaal verkregen in Argentinië en Uruguay in 2012 en 2013 laten zien dat de slachthuizen niet voldoen aan de meeste belangrijke eisen (bijv. Gladde vloeren, gebrek aan beschutting, geen nood-euthanasie, het gebruik van honden en elektrische staven). The FVO is ervan op de hoogte dat niet alle slachthuizen op de lijst van EU goedgekeurde slachthuizen voldoen aan de EU eisen. In een audit rapport van een audit uitgevoerd in Argentinië in oktober 2012 stelt de FVO: ‘Ondanks de vele goed gedocumenteerde bezoeken van officiële controles, staan slachthuizen die niet aan de EU wetgeving voldoen nog steeds op de lijst. Het slachthuisonderzoek uitgevoerd door de SENASA is niet efficiënt geweest. Een aantal tekortkomingen in de bezochte slachthuizen werden genoteerd waarvoor door de centrale dienstdoende autoriteit geen bevredigende garanties werden gegeven. De herhaalde aanbevelingen uit drie opeenvolgende FVO audit rapporten zijn niet afdoende geadresseerd’. Het rapport stelt dat het toezicht van SENASA onbevredigend is.

In Argentinië en Uruguay kan phenylbutazone, dat veelvuldig wordt voorgeschreven voor sportpaarden, zonder dierenartsrecept door burgers worden gekocht.

Daarnaast wijst ons onderzoek uit dat in Argentinië gestolen paarden in de slachthuizen terecht komen, waardoor het risico van medicijnenresidue toeneemt (zie hoofdstuk 'Slachten van gestolen paarden in Argentinië'). Volgens het SENSASA's monsterplan, hoeft slechts een monster per 1700 paarden te worden getest op phenylbutazone. In Argentinië staat de wet transporten van 36 uur zonder water, voedsel en rust toe. In Uruguay is er geen wetgeving voor het beschermen van dieren tijdens transport.

Jumbo

Naam van het product: Paardefilet Exclusief

Verwerkt door: De Coc (??) – written on the label

Geïmporteerd door: Groenveld Vlees

Herkomst van de paarden: Mexico en Argentinië

Slachthuizen: Mexico: Inter Meats plant in Aguascalientes (voorheen Dallas Crown in Texas)

Argentinië: Frigorífico General Pico S.A. (voorheen Aimar) in Río Cuarto, Córdoba

Verklaring op hun website: (<http://www.jaarverslagenjumbosupermarkten.nl/onze-themas/verduurzaming-grondstoffen-productie-en-inkoop/>)

“De producten die bij Jumbo in de schappen liggen, zijn geproduceerd met zorg voor mens, dier en milieu.”

Verklaring klantenservices:

Wij hebben een en ander voor u nagevraagd bij de leverancier.

Deze geeft aan;

Paardenfilet: grondstof afkomstig uit Argentinië en Mexico.

Paarden rookvlees: grondstof afkomstig uit Argentinië.

Verder zijn er nog een aantal eisen waaraan moet worden voldaan voor de grondstof wordt gebruikt in de paardenrookvlees:

- Paarden hebben altijd een vrije loop
- Paarden worden niet gefokt voor de slacht
- Krijgen natuurlijke voeding, voornamelijk gras
- Paarden hebben een paspoort, waarin staat dat het paard voor menselijke consumptie geschikt is
- Grondstof komt niet uit Roemenië of Bulgarije (Hiervandaan wordt nu veel paardenvlees aangeboden, omdat men de paarden niet meer mag gebruiken (EU) op de openbare weg voor transport)
- Paarden worden geslacht in EU erkende slachthuizen, waar gecontroleerd wordt
- Kwaliteit wordt blijvend gecontroleerd

Tweede reactie van Jumbo:

Dank voor uw reactie. Bijgaand de reactie van onze belangrijkste leverancier, daarnaast is ook Groenveld een leverancier.

Wij bevestigen dat alle vlees ingevoerd uit Derde Landen niet alleen afkomstig moet zijn uit EU erkende slachthuizen, maar ook moet voldoen aan alle andere veterinaire EU bepalingen, en dus ook op het vlak van dierenwelzijn, zowel tijdens transport als tijdens verblijf op het slachthuis voor slachting. De certificaten die elke zending van vlees vergezellen, maken overigens telkens expliciet vermelding van het respect voor het dierenwelzijn van het betreffende shipment.

Feiten:

De paarden die worden geslacht in Mexico/Argentinië zijn voornamelijk afgedankte werk-, sport- en rijpaarden. Deze paarden worden gekocht door heel de Verenigde Staten/Argentinië (vaak tijdens veilingen) door zogenaamde 'kill' buyers en worden verzameld op verzamelstations voordat zij op transport gaan om te worden geslacht. Dit houdt in dat het onmogelijk is om de condities op de boerderij van herkomst te controleren (vrije uitloop, voedsel). Daarnaast is er geen paardenpaspoort dat de medische historie van paarden registreert, zoals in EU landen gebeurt. Phenylbutazone, dat veelvuldig wordt voorgeschreven aan paarden voor de behandeling van pijn en koorts, is in de EU niet toegestaan bij paarden die later in de menselijke voedselketen terecht komen. In Argentinië kan phenylbutazone zonder dierenarts recept worden gekocht. Het feit dat gesloten paarden regelmatig worden gevonden in het slachtproces, inclusief gestolen sport paarden, doet het risico van medicijnresiduen in paardenvlees uit Argentinië sterk toenemen. Sportpaarden uit de Verenigde Staten worden naar Mexico gestuurd om te worden geslacht. In de Verenigde Staten moet de laatste eigenaar een verklaring tekenen waarin wordt verklaard dat het paard de laatste zes maanden geen middelen toegediend heeft gekregen die in Europa verboden zijn. In veel gevallen is de laatste eigenaar de slachtkoper en geen autoriteit, noch in de Verenigde Staten, noch in Mexico, controleert dit schriftelijke document. Het FVO rapport van een inspectie in Mexico in 2012 verklaart: "De gehanteerde wijze voor identificatie, voedselketeninformatie en in het bijzonder de verklaringen betreffende het niet behandelen van het paard met medicijnen gedurende de afgelopen zes maanden, zowel voor de paarden geïmporteerd uit de Verenigde Staten als de paarden uit Mexico zijn onvoldoende om te garanderen dat de standaard gelijk aan die geldt voor de EU wetgeving wordt gehanteerd. Dit komt voornamelijk door de afwezigheid van verificatie door competente autoriteiten van de geldigheid en authenticiteit van de verklaringen'.

EU dierenwelzijnseisen gelden alleen voor de slachthuizen. De Europese Council Regulation 1/2005 aangaande de bescherming van dierenwelzijn tijdens transport geldt niet in derde landen. Onze inspecteurs volgden een transport van de Mexicaanse grens naar het Inter Meats slachthuis in Aguascalientes, Mexico (1000 km). De paarden kregen geen water of voedsel tijdens het 16 uur durende transport. Een elektrische staaf werd gebruikt bij een paard dat gevallen was. Beide situaties worden niet toegestaan in Europa, waar paarden elke acht uur bewaterd moeten worden en waar het gebruik van elektrische porren bij paarden verboden is.

Bewijs verkregen bij slachthuizen In Mexico en Argentinië wijst uit dat er vele overtredingen zijn van de geldende EU eisen (gebrek aan beschutting, gladde vloeren, slaan, gebruik van elektrische porren, geen nood-euthanasie etc). FVO inspecties in derde landen worden aangekondigd en niet elk complex wordt geïnspecteerd. Daarnaast is de FVO ervan op de hoogte dat niet alle slachthuizen die op de lijst van EU goedgekeurde slachthuizen staan, werken in overeenstemming met de geldende EU wetgeving. Een rapport van een audit in Argentinië in 2012 stelt: 'Ondanks de regelmatige goed gedocumenteerde officiële controles, staan slachthuizen die niet voldoen aan geldende EU regelgeving nog steeds op de lijst. Het slachthuizenonderzoek dat is uitgevoerd door SENASA is niet efficiënt'. Het rapport beoordeelt het toezicht van de veterinaire autoriteit SENASA als onbevredigend.

Coop:

Product: Paardenrookvlees

Geïmporteerd door: ?

Herkomst van de paarden: Uruguay, Argentinië

Slachthuis: ?

1^e Verklaring klantenservice:

Uw mail van paardenvlees hebben wij van u ontvangen. Wij hebben contact gezocht met onze leverancier en onderstaand het antwoord op uw vragen:

Aangaande vraag herkomst paardenvlees

Onze leverancier bezoekt zelf met grote regelmaat de boerderijen waar de paarden leven en van weidegang genieten, om er zeker van te zijn dat de leefomstandigheden van deze dieren goed zijn en bewaakt worden.

De paarden komen voornamelijk uit landen als Uruguay en Argentinië, daar worden zij gehouden en geslacht om grote transporten te voorkomen.

Het slachten wordt gedaan bij gespecialiseerde bedrijven die ook gecertificeerd zijn om het slachten zelf zo goed mogelijk te begeleiden en wantoestanden te voorkomen.

Het is en blijft onze aller verantwoordelijkheid om goed met alle slachtdieren tijdens leven, welzijn en uiteindelijk de dood om te gaan, hieraan willen wij als producent ons steentje bij dragen.

2^e Verklaring Coop

Zoals afgesproken willen wij bij deze de volgende aanvullende informatie met u delen naar aanleiding van de eerder gegeven antwoorden.

Niet in alle landen van herkomst gelden dezelfde regels als binnen de EU. Om deze reden bezoekt onze leverancier zelf zijn aanleverbedrijven en slachthuizen en legt hen de geldende EU regels op m.b.t. huisvesting, vervoer en het uiteindelijke slachtproces.

Graag wil ik verwijzen naar verordening 90/426/EEG en 90/427/EEG, deze is te vinden via VWA.nl/werkwijzer/dier/PEDIU-01pdf.

Regels m.b.t. vervoer zijn grotendeels per wet geregeld, onze leverancier legt hun afnemers deze wetgeving op, ondanks dat dit geen geldende wetgeving is voor dat land.

De maximale transport tijd kan verschillen per slachthuis, er wordt een maximum van 12 uur gehanteerd en bij slachthuizen welke in handen zijn van Europese eigenaars wordt een maximum van 9 uur gehanteerd.

Het toezicht gebeurt bij iedere overdracht in het bijzijn van een dierenarts die is aangesteld door het ministerie van landbouw.

Hier zijn ook rapporten van opgemaakt.

Graag wil ik u wijzen op de gezondheid en welzijnswet voor dieren, de regels die hierin zijn vastgelegd worden door onze leverancier als leidend gebruikt om paarden(vlees) te mogen leveren.

In de EU transport verordening zijn regels te vinden die door hen worden gehandhaafd

Na gesproken te hebben met onze leverancier over de door u gestelde vragen hebben wij de moeite genomen om onze leverancier een bezoek te brengen.

Zij hebben ons bewijsstukken laten zien, hoe b.v. de handhaving geregeld is, rapporten van controles hebben wij in kunnen zien waaruit blijkt dat er alleen gewerkt wordt met gezonde dieren, dit was uiteraard wel vertrouwelijk informatie.

Product: Paardenrookvlees

Verwerkt door: Bilt – vermeld op het label, waarschijnlijk Vleeswarenfabriek Henri van de Bilt B.V.

(<http://www.henrivandebilt.nl/en/smoke-dried-horse-meat.html>)

Geïmporteerd door: Groenveld Vlees

Herkomst van de paarden: Argentinië

Slachthuis: Frigorífico General Pico S.A. (voorheen Aimar) in Río Cuarto, Córdoba

Verklaring klantenservice: zie boven

Feiten: zie boven

Slagerij van Donk

Product: Diverse soorten paardenvlees (bijv. paardenworst:

<http://www.slagerijvandonk.nl/worstmakerij>)

Geïmporteerd door: Groenveld Vlees

Herkomst van de paarden: VS paarden, geslacht in Mexico

Slachthuis: Inter Meats plant in Aguascalientes (voorheen Dallas Crown), volgens Groenveld

Verklaring website: Geen verklaring met betrekking tot dierenwelzijn gevonden.

Feiten:

Transportdocumenten wijzen uit dat de totale afstand tot het Inter Meat slachthuis ongeveer 1000 km bedraagt vanaf de grens bij Presidio, Texas). In de EU moeten paarden elke acht uur water en voedsel krijgen, hetgeen niet het geval is in de Verenigde Staten en Mexico. Ook moeten EU trailers voorzien zijn van een dak om de paarden te beschermen tegen de zon en de regen. Veel van de Amerikaanse en Mexicaanse trailers bieden geen weersbescherming. Aan de grens met Mexico worden de vrachtwagens geseald en mogen pas geopend worden bij het slachthuis. De chauffeurs hebben dus geen toegang tot de paarden. In 2013 volgden inspecteurs een transport van Presidio, Texas naar Aguascalientes, Mexico. Tijdens dit transport bezweek een paard. Het kreeg geen enkele noodhulp, maar werd geslagen met een golf club en een ijzeren staaf en gestoken met een elektrische staaf tot het weer op stond.

De paarden die worden geslacht in het Inter Meat slachthuis passeren door de C4 exportstallen. In de C4 stallen hebben zij geen enkele bescherming tegen de woestijnhitte en zon. Gewonde en zieke dieren worden achtergelaten om te sterven. In augustus 2011 stierven verschillende paarden in de C4 centra zonder euthanasie of enig andere behandeling of zorg. In maart 2012 observeerden inspecteurs de C4 centra vanuit een helicopter en zagen twee dode paarden in de centra. In maart 2013 werd wederom een paard gevonden dat zonder euthanasie gestorven was. In augustus 2013 werden verschillende zwaar gewonde paarden zonder enige zorg en beschutting gehouden in een stal.

C1000

Product: Paardenrookvlees licht gezouten

EU Code / verwerkt door: ? (niet aangegeven op het label)

Geïmporteerd door: (waarschijnlijk Groenveld Vlees, het antwoord is gelijk aan dat van Jumbo)

Herkomst van de paarden: Argentinië and Uruguay

Slachthuizen: (als Groenveld de importeur is: General Pico S.A. (voorheen Aimar) in Argentina en Clay in Uruguay)

Verklaring klantenservice:

1^e Verklaring van C1000

Wij hebben uw vraag over het paardenrookvlees in goede orde ontvangen. Wij hebben uw vraag intern doorgestuurd en doen u hieronder het antwoord toe:

Er is inderdaad af en toe onduidelijkheid over de herkomst van het paardenvlees. Na aanleiding van u melding hebben wij de onderstaande verklaring van onze leverancier mogen ontvangen.

- De grondstof voor het paardenrookvlees, komt voornamelijk uit Argentinië.
- Paarden hebben altijd een vrije loop

- Paarden worden niet gefokt voor de slacht
- Paarden zijn sier-, spring-, hobby- of werkpaarden (geen pony's) of Paarden zijn afkomstig uit natuurlijke kuddes uit Zuid Amerika
- Krijgen natuurlijke voeding, voornamelijk gras
- Paarden hebben een paspoort, waarin staat dat het paard voor menselijke consumptie geschikt is
- Grondstof komt niet uit Roemenië of Bulgarije (Hiervandaan wordt nu veel paardenvlees aangeboden, omdat men de paarden niet meer mag gebruiken (EU) op de openbare weg voor transport)
- Paarden worden geslacht in EU erkende slachthuizen, waar gecontroleerd wordt
- Kwaliteit wordt blijvend gecontroleerd

2^e Verklaring van C1000:

Naar aanleiding van uw email hebben wij uw vragen nogmaals doorgestuurd naar de leverancier. Hieronder doen wij u het antwoord toe:

Het paardenvlees komt voornamelijk uit Argentinië en Uruguay. De vleesdelen komen absoluut niet uit Oost-Europese landen. De herkomst van het vlees op vleeswaren is nog geen wettelijke verplichting. Er wordt wel over gesproken. De uitvoering is echter lastig omdat het vlees in grote batches van 300kg worden verwerkt tot paardenvleeswaar en is daarna niet meer expliciet aan te wijzen als dat stukje vlees van dat slachthuis of dat paard.

Hierbij de reactie van onze belangrijkste "grondstof" leverancier voor paardenvlees: Wij bevestigen dat alle vlees ingevoerd uit Derde Landen niet alleen afkomstig moet zijn uit EU erkende slachthuizen, maar ook moet voldoen aan alle andere veterinaire EU bepalingen, en dus ook op het vlak van dierenwelzijn, zowel tijdens transport als tijdens verblijf op het slachthuis voor slachting. De certificaten die elke zending van vlees vergezellen, maken overigens telkens expliciet vermelding van het respect voor het dierenwelzijn van het betreffende shipment.

Wij hechten er veel waarde aan vlees te gebruiken dat een goede en betrouwbare oorsprong heeft. U kunt er op vertrouwen dat wij en onze controlerende instanties dit naleven.

Feiten:

De paarden die worden geslacht in Argentinië en Uruguay worden gekocht door heel het land door zogenoemde 'kill buyers'. Deze paarden worden vervolgens verzameld op verzamelstations voordat ze op transport naar het slachthuis gaan. De omstandigheden waarin de paarden worden gehouden zijn dus niet te controleren (vrije uitloop, voedsel). Daarnaast zijn er geen paardenpaspoorten die de medische historie registreert zoals gebruikelijk is in de EU. Phenylbutazone, dat wordt voorgeschreven voor het bestrijden van pijn en koorts bij paarden, is in de EU niet toegestaan bij dieren die later in de menselijke voedselketen terecht komen. In Argentinië en Uruguay kan phenylbutazone zonder dierenarts recept worden gekocht. Het feit dat gestolen paarden regelmatig worden gevonden in het slachtproces, inclusief gestolen sport paarden, doet het risico van medicijnresiduen in paardenvlees uit Argentinië sterk toenemen.

EU dierenwelzijnseisen gelden alleen voor de slachthuizen. De Europese Council Regulation 1/2005 aangaande de bescherming van dierenwelzijn tijdens transport geldt niet in derde landen. In Argentinië staat de transportwetgeving transporten van 36 uur zonder water, voedsel en rust toe (in EU is een reisduur van maximaal 24 uur toegestaan en hebben de dieren elke 8 uur recht op water). In Uruguay is er geen enkele wetgeving op het gebied van bescherming van dieren tijdens transport.

Het slachthuis Clay in Uruguay importeert tevens paarden uit Brazilië, die waarschijnlijk een zeer lange reis hebben moeten doorstaan.

Bewijsmateriaal verkregen in Argentinië en Uruguay in 2012 en 2013 wijst uit dat de slachthuizen niet voldoen aan veel van de relevante EU eisen (bijv. gladde vloeren, geen beschutting, geen nood euthanasie, gebruik van honden, elektrische porren). FVO inspecties in derden landen worden aangekondigd en niet elk complex wordt geïnspecteerd. Daarnaast is de FVO bewust dat niet alle slachthuizen die op de lijst van EU goedgekeurde slachthuizen staan werken in overeenstemming met de geldende EU wetten. Een auditrapport van een audit in Argentinië in 2012 stelt: 'Ondanks de regelmatige goed gedocumenteerde officiële controles, staan slachthuizen die niet voldoen aan geldende EU regelgeving nog steeds op de lijst. Het slachthuizenonderzoek dat is uitgevoerd door SENASA is niet efficiënt'. Het rapport beoordeelt het toezicht van de veterinaire autoriteit SENASA als onbevredigend

Sligro

1. Naam van het product: De Vries bevroren snacks (Super Mexicano XXL)

(<http://www.devriessnacks.nl/super-mexicano-xxl.aspx>)

EU Code / verwerkt door: NL 238 EG / De Vries Vleessnacks Produktie, Dordrecht, Netherlands

(<http://www.devriessnacks.nl/>)

Geïmporteerd door: ?

Herkomst van de paarden: Mexico

Slachthuis: ?

Verklaring op website De Vries: (<http://www.devriessnacks.nl/duurzaamheid.aspx>)

"Samen met ketenpartners wordt gewerkt aan geleidelijke verduurzaming van de vleesketen. Hierbij zijn doelen gesteld ten aanzien van dierenwelzijn, gezondheid en verduurzaming."

Verklaring klantenservice De Vries:

Ik heb uw brief ontvangen met betrekking tot Latijns paardenvlees in snacks. Naar aanleiding van uw brief heeft onze branchevereniging een verklaring opgesteld. Verder heb ik onze leveranciers benaderd. Zij bevestigen ons, dat al het paardenvlees dat wij ontvangen van een EU approved plant af komt en daarmee voldoet aan de EU eisen. Dit wordt gecontroleerd door een team van EU dierenartsen. Citaat uit ontvangen verklaringen:

Leverancier 1:

"Wij kunnen u garanderen dat al dit paardenvlees uitsluitend afkomstig is uit slachthuizen die erkend zijn door de Veterinaire Autoriteiten van de Europese Unie. Dergelijke erkenning houdt in dat deze slachthuizen moeten werken overeenkomstig alle wettelijke en reglementaire bepalingen die worden uitgevaardigd door de Europese Unie, inclusief alle verordeningen op het vlak van het dierenwelzijn (voeding, transport, behandeling). Meer in het bijzonder kunnen wij u ook bevestigen dat in al deze slachthuizen officiële dierenartsen aanwezig zijn die moeten garanderen dat alle voorschriften correct worden nageleefd. Bovendien gebeuren er voor het slachten inspecties van alle dieren die aangevoerd worden in deze slachthuizen. Tenslotte wordt bij elke zending van dit paardenvlees naar de Europese Unie door de officiële dierenarts ter plaatse een certificaat opgesteld waarin uitdrukkelijk bevestigd wordt dat de Europese Wetgeving op het vlak van het dierenwelzijn werd nageleefd."

Leverancier 2:

"Wij betreuren ten zeerste de huidige slechte publiciteit over paardenvlees. Wij kunnen u echter garanderen dat deze berichten zeker niet van toepassing zijn voor onze producten. Dierenwelzijn en humane behandeling van de paarden is, in onze groep en ook voor al onze toeleveranciers, een topprioriteit en één van onze voornaamste missiepunten en wij zijn fier op de hoge standaard die wij bereiken."

Wij kunnen u dan ook met klem bevestigen dat alle paarden die wij verwerken goed gevoed zijn en ten allen tijde op een humane manier behandeld worden."

Ik hoop u hiermee naar tevredenheid te hebben geïnformeerd.

Feiten:

Het is waar dat alle EU goedgekeurde slachthuizen in derde landen moeten voldoen aan de EU wetgeving op het gebied van dierenwelzijn. Onze onderzoeken in Mexico wijzen echter vele overtredingen van de geldende EU dierenwelzijnseisen uit (bijv. gladde vloeren, ontbreken van beschutting voor de meeste paarden, geen nood-euthanasie, gewelddadige behandeling). Inspecties van de FVO ¹⁾ in derde landen worden aangekondigd (en dus heeft het slachthuis tijd om schoon te maken en zich goed te gedragen) en niet elk slachthuis wordt geïnspecteerd. Het EU certificaat van slachthuizen geldt niet voor transport van de dieren naar de slachthuizen. Council Regulation 1/2005 voor de bescherming van dieren tijdens transport geldt niet in derde landen. Nationale eisen voor transport van dieren in de Verenigde Staten en Mexico bieden onvoldoende bescherming. 80% van de paarden die worden geslacht in Mexico komen uit de Verenigde Staten. De totale transportafstand van de veiling tot de slachthuizen bedraagt soms meer dan 3000 km. De omgang met paarden op veilingen, verzamelstations en tijdens transport is vaak zeer ruw (slaan, gebruik van elektrische porren). De paarden worden vaak vervoerd in open trailers zonder bescherming tegen zon of regen en zij krijgen geen water of voedsel tijdens transport. In de EU hebben paarden elke 8 uur recht op water en voedsel, dit geldt niet voor de Verenigde Staten en Mexico. Uitputting door hitte en uitdroging komen vaak voor en vaak bezwijken paarden in de trailer. Deze paarden krijgen geen behoorlijke noodzorg, maar worden aan hun lot overgelaten om te worden vertrapt of te worden gedwongen met stokken en elektrische porren om weer op te staan. De transporten worden verzegeld aan de Mexicaanse grens en kunnen pas bij het slachthuis worden geopend door een officiële dierenarts. De chauffeurs hebben dus geen toegang tot de paarden en kunnen geen hulp bieden in een noodsituatie.

Ad van Geloven/Mora

Naam van het product: Ad van Geloven snacks (Vleeskroketten & Goulashkroketten)

Verwerkt door: Ad van Geloven, Tilburg, Netherlands

(<http://www2.advangeloven.com/Home.aspx?lang=EN>)

Geïmporteerd door: ?

Herkomst van de paarden: Canada, Mexico, Argentinië

Slachthuis: ?

Verklaring op de website van Ad van Geloven: (<http://www2.advangeloven.com/filosofie.aspx>)

“De gemaksvleesindustrie ondergaat veel veranderingen. Gezondere en bewustere eetgewoontes wijzigen onze kijk op kwaliteit, in het bijzonder waar het gaat om smaak, ingrediënten en versheid. Wij ontwikkelen en maken alleen producten waar wij echt in geloven’.

1^e Verklaring Ad van Geloven / Mora:

In onze producten verwerken wij uitsluitend paardenvlees van door ons streng geselecteerde en dus goedgekeurde leveranciers die werken volgens Europese richtlijnen.

Dit betekent dat er strenge regels gelden voor de behandeling van de dieren, onder andere op het gebied van voeding, transport en dierenwelzijn.

Onze leveranciers bevestigen dat al het paardenvlees dat wij verwerken afkomstig is van goed gevoede dieren die te allen tijde op een humane manier behandeld zijn.

2e Verklaring Ad van Geloven:

We willen graag openheid geven over waar wij het vlees vandaan halen, maar wij kunnen helaas niet de namen noemen van onze leveranciers vanuit concurrentie oogpunt.

Allereerst betreft AVG / MORA geen paardenvlees uit Roemenie of andere Oost-Europese landen. Onze leveranciers zijn gevestigd in Canada, Mexico en Argentinië en de slachterijen zijn voor export naar de EU goedgekeurd. Onze leveranciers vinden dierenwelzijn erg belangrijk handelen daar ook naar. We hebben in 2010 een diepgaand onderzoek laten uitvoeren naar de herkomst van ons paardenvlees. Dit is gedaan door een onafhankelijk instantie die juist heeft gekeken naar de aspecten die u noemt waaronder dus ook dierenwelzijn. Het rapport van deze instantie geeft ons vertrouwen in de herkomst van ons paardenvlees. In onze specificaties richting onze vaste leveranciers leggen wij vast van welke slachterijen zij vlees mogen leveren. Daarnaast bezoeken wij dus ook zelf de slachterijen om te controleren hoe de dieren worden behandeld.

Feiten:

De EU goedkeuring is bedoeld om te verzekeren dat de slachthuizen voldoen aan de minimale eisen met betrekking tot diergezondheid, voedselveiligheid en dierenwelzijn. Echter, onze observaties in derde landen wijzen uit dat de slachthuizen niet voldoen aan de meeste eisen op het gebied van welzijn (gebrek aan beschutting, gladde vloeren, slaan, gebruik van elektrische porren, geen nood-euthanasie, onvoldoende verdoving etc). FVO inspecties in derden landen worden aangekondigd en niet elk complex wordt geïnspecteerd. Daarnaast is de FVO bewust dat niet alle slachthuizen die op de lijst van EU goedgekeurde slachthuizen staan werken in overeenstemming met de geldende EU wetten. Een auditrapport van een audit in Argentinië in 2012 stelt: 'Ondanks de regelmatige goed gedocumenteerde officiële controles, staan slachthuizen die niet voldoen aan geldende EU regelgeving nog steeds op de lijst. Het slachthuizenonderzoek dat is uitgevoerd door SENASA is niet efficiënt'. Het rapport beoordeelt het toezicht van de veterinaire autoriteit SENASA als onbevredigend. De herhaalde aanbevelingen uit de drie opeenvolgende FVO audit rapporten zijn niet voldoende opgevolgd. EU wetgeving op het gebied van dierentransport geldt niet in derde landen en de nationale richtlijnen bieden onvoldoende bescherming (bijv. 36 uur transport zonder water en voedsel en rust in Canada en Argentinië). We hebben vastgelegd dat de totale transportafstand van de VS veilingen naar de Mexicaanse slachthuizen meer dan 3000 km kan bedragen. We hebben een transport gevolgd tot het Canadese slachthuis Richelieu voor meer dan 23 uur en een naar het Argentijnse slachthuis Lamar voor meer dan 18 uur. Met betrekking tot het voeren van de paarden: onze observaties in de VS, Mexico en Argentinië wijzen vele ernstig ondervoede paarden op de verzamelstations, op transport en in slachthuizen. Echter, in Bouvry's 'vetmesterijen' in Canada waren sommige paarden zo zwaar dat zij veel tijd liggend doorbrachten. De voerbakken zijn de hele dag vol. Het is belangrijk om de mogelijke gevolgen van het overvoeren van paarden te benadrukken, met name door graan. Hoefbevangenheid, een extreem pijnlijke hoefaandoening en andere aandoeningen kunnen door obesitas bij paarden ontstaan. Gedurende vele onderzoeken in Mexico, Argentinië en Canada hebben onze teams vastgelegd dat paarden mishandeld en verwaarloosd worden op veilingen, verzamelstations, tijdens transport en in slachthuizen. De dieren worden geslagen, met elektrische schokken gepord en onthouden van veterinaire zorg. Officiële, onafhankelijke en zelfuitgevoerde inspecties worden vaak aangekondigd en laten daardoor niet de werkelijke situatie zien.

Naam van het product: MORA snacks (Kroket Oven/Grill)

EU Code verwerkt door: Mora Productie B.V. (branch of Ad van Geloven), Maastricht, Netherlands
(<http://www.mora.nl/>)

Geïmporteerd door: ?

Herkomst van de paarden: Canada, Mexico, Argentinië

Slachthuis: ?

Verklaring klantenservice Mora: zie verklaring Ad van Geloven / Mora (nr 2)

Verklaring website Mora: (<http://www.mora.nl/1341/over-mora/duurzaamheid.html>)

“Verantwoord Vlees betekent voor Mora een belangrijke pijler toevoegen aan ons inkoopbeleid; verduurzamen! Gezondheid voor mens en dier, dierenwelzijn en milieubelasting spelen hierbij een rol. Samen met onze partners werken we aan geleidelijke verduurzaming in de keten.”

Feiten:

Bewijs verkregen in Canada, Mexico en Argentinië wijzen uit dat dierenwelzijn niet wordt gerespecteerd, noch tijdens transport, noch op vestmesterijen of slachthuizen. Bovendien kan paardenvlees uit Noord- en Zuid-Amerika niet als veilig worden bestempeld. Er zijn geen paardenpaspoorten die de medische historie van paarden registreren zoals gebruikelijk is in EU landen. Phenylbutazone, dat veelvuldig wordt voorgeschreven aan paarden voor de behandeling van pijn en koorts is niet toegestaan bij paarden die later in de menselijke voedselketen terecht komen. In Argentinië kan phenylbutazone zonder dierenarts recept worden gekocht. Het feit dat gestolen paarden regelmatig worden aangetroffen in het slachtproces, inclusief gestolen sport paarden, doet het risico van medicijnresiduen in paardenvlees uit Argentinië sterk toenemen. Sportpaarden uit de Verenigde Staten worden naar Mexico en Canada gestuurd om te worden geslacht. Het FVO rapport van een inspectie in Mexico in 2012 verklaart: "De gehanteerde wijze voor identificatie, voedselketeninformatie en in het bijzonder de verklaringen betreffende het niet behandelen van het paard met medicijnen gedurende de afgelopen zes maanden, zowel voor de paarden geïmporteerd uit de Verenigde Staten als de paarden uit Mexico zijn onvoldoende om te garanderen dat de standaard gelijk aan die geldt voor de EU wetgeving wordt gehanteerd. Het FVO rapport van een inspectie in Canada in 2011 stelt: 'Voor die paarden die vanuit de US zijn geïmporteerd voor directe slacht, is de ontvangen documentatie niet betrouwbaar. De verificatie van de gegevens in de documentatie kan alleen worden gedaan door het testen op residuen'.

Beckers

Naam van het product: Beckers diepgevroren snacks (Breti 20% vleeskroketten)

Verwerkt door: Beckers Benelux, 4817 ZL Breda (<http://www.beckers.nl/>)

Geïmporteerd door: ?

Herkomst van de paarden: Canada, Mexico en/of Zuid Amerika (volgens Beckers)

Slachthuis: ?

Verklaring klantenservice Beckers: *« La viande de cheval provient des pays suivants: Canada, Mexique et / ou Amérique du Sud. »*

Verklaring op de website van Beckers: (<http://www.beckers.nl/izico/bewust-beckers/>)

“Veilige producten van de beste kwaliteit. Daar staan we voor garant. Daarom willen we bekend zijn met de hele productketen; van de herkomst van producten/grondstoffen tot de manier van produceren in alle schakels. Beckers richt zich op voedselveiligheid, voorkomen van kinderarbeid, dierenwelzijn, hygiëne en duurzame transportmethoden.”

Feiten:

Ons onderzoek in Noord en Zuid-Amerika wijst uit dat dierenwelzijn niet wordt gerespecteerd, noch tijdens het transport van de paarden, noch bij de vetmesterijen of slachthuizen. Bovendien kan voedselveiligheid en traceerbaarheid niet worden gegarandeerd. De paarden gaan door vele verschillende handen tussen de boerderij van herkomst naar de slachthuizen en worden honderden of zelfs duizenden kilometers getransporteerd. Er is geen paardenpaspoort dat de medische historie registreert, als gebruikelijk is in Europa. Phenylbutazone, dat veelvuldig wordt voorgeschreven aan paarden voor de behandeling van pijn en koorts is niet toegestaan bij paarden die later in de menselijke voedselketen terecht komen. In Argentinië kan phenylbutazone zonder dierenarts recept worden gekocht. Het feit dat gestolen paarden regelmatig worden aangetroffen in het slachtproces, inclusief gestolen sport paarden,

doet het risico van medicijnresiduen in paardenvlees uit Argentinië sterk toenemen. Sportpaarden uit de Verenigde Staten worden naar Mexico en Canada gestuurd om te worden geslacht. Het FVO rapport van een inspectie in Mexico in 2012 verklaart: "De gehanteerde wijze voor identificatie, voedselketeninformatie en in het bijzonder de verklaringen betreffende het niet behandelen van het paard met medicijnen voor gedurende de afgelopen zes maanden, zowel voor de paarden geïmporteerd uit de Verenigde Staten als de paarden uit Mexico zijn onvoldoende om te garanderen dat de standaard gelijk aan die geldt voor de EU wetgeving wordt gehanteerd'. Het FVO rapport van een inspectie in Canada in 2011 stelt: 'Voor die paarden die vanuit de US zijn geïmporteerd voor directe slacht, is de ontvangen documentatie niet betrouwbaar. De verificatie van de gegevens in de documentatie kan alleen worden gedaan door het testen op residuen'.

Keurslager

Naam van het product: Paardenkogel

Geïmporteerd door: ?

Herkomst van de paarden: ?

Slachthuis: ?

Verklaring klantenservice: geen antwoord

Groenveld Vlees (Netherlands)

Contact info:

Groenveld Vlees b.v.

Schillingweg 30

2153 PL, Nieuw-Vennep

Netherlands

Phone: +31 (0)252 62 11 21

E-mail: info@groenveldvlees.com

Bedrijf: Groenveld Vlees importeert rundvlees, lam, schapenvlees, gevogelte, varkens- en paardenvlees. Groenveld Vlees heeft zijn eigen specialisten in landen als Argentinië, Uruguay, Brazilië, Thailand, Nieuw Zeeland, Noord Amerika en Europa. 40 jaar geleden zijn zij begonnen met het importeren van paardenvlees en zijn ontvangen wekelijks volle containers uit Zuid-Amerika. Ze belevaren de industrie, supermarkten, slagers, cateraars, groothandels en grootverbruikers

Herkomst van het paardenvlees: Centraal en Zuid Amerika (niet langer uit Oost Europa)

Noord Amerika: Great Western / Dallas Crown (Inter Meats)

Argentinië: Aimar (General Pico) / Friquay

Uruguay: Clay

Slachthuis: (<http://www.groenveldvlees.com/eng/paarden.html>)

Mexico: Inter Meats plant in Aguascalientes (former Dallas Crown in Texas)

Argentina: Frigorífico General Pico S.A. (former Aimar) in Río Cuarto, Córdoba

Uruguay: Clay

Klanten: Jumbo, Slagerij van Donk, vermoedelijk C1000

EU-Code: NL 37 EG

Verklaring op de website: (<http://www.groenveldvlees.com/eng/paarden.html>)

“De verkopen zijn zeer stabiel, echter dit is nauwelijks een verrassing als men in ogenschouw neemt dat paardenvlees gezonder en minder vet is dan andere vleessoorten. Het is zeer gewild in de koud vlees en snacksector. Groenveld Vlees begon 40 jaar geleden met de import van paardenvlees en wij ontvangen nog steeds wekelijks volle containers uit Zuid Amerika. Wij zijn daarom in staat om een constant hoge kwaliteit paardenvlees te leveren.

1^e Verklaring Groenveld:

Wij verkopen op dit moment alleen paardenvlees vanuit midden- en zuid Amerika.
Wij vinden de kwaliteit van het vlees uit deze landen beter in vergelijking met europa.
Wij verkopen geen paardenvlees aan supermarkten.
Een slachthuis (en dus ook transport) van buiten EU is aan strenge controles onderhevig.

Deze controles worden uitgevoerd door keuringsdiensten vanuit de EU, volgens de EU wetgeving.
De paarden hebben een paspoort waarin belangrijke gegevens staan.
Er is een maximale transportduur voor paarden per land.

2^e Verklaring van Groenveld

Ik ga u niet voorzien van de namen van onze klanten, en ik weet ook niet precies waar onze klanten aan leveren.

En voor de richtlijnen voor de EU goedgekeurde slachthuizen moet ik u doorverwijzen naar de EU richtlijnen per land.

Daar kunt u ook vinden welke slachterijen in welke landen een EU erkenning hebben.

Feiten:

FVO inspecteurs controleren niet het transport van paarden, daar de dierenwelzijnseisen gelden alleen voor de slachthuizen. De Europese Council Regulation 1/2005 aangaande de bescherming van dierenwelzijn tijdens transport geldt niet in derde landen. FVO inspecties worden aangekondigd en niet elk complex wordt geïnspecteerd. Bezoeken aan slachthuizen worden uitgevoerd om een voorbeeld te zien van de slachthuizen die onder toezicht van een competente autoriteit staan. The FVO is ervan op de hoogte dat niet alle slachthuizen op de lijst van EU goedgekeurde slachthuizen voldoen aan de EU eisen. In een audit rapport van een audit uitgevoerd in Argentinië in oktober 2012 stelt de FVO: 'Ondanks de vele goed gedocumenteerde bezoeken van officiële controles, staan slachthuizen die niet aan de EU wetgeving voldoen nog steeds op de lijst. Het slachthuisonderzoek uitgevoerd door de SENASA is niet efficiënt geweest'. Onze onderzoeken in slachthuizen in Mexico, Argentinië en Uruguay wijzen vele overtredingen van de geldende EU dierenwelzijnseisen uit (bijv. gladde vloeren, ontbreken van beschutting voor de meeste paarden, geen nood-euthanasie, gewelddadige behandeling etc.).

In Noord- en Zuid-Amerika hebben paarden geen paardenpaspoort die de medische historie registreert, zoals vereist is in Europese landen. In Argentinië registreert het paardenpaspoort enkel vaccinaties, geen medicijnbehandeling. Phenylbutazone, dat verboden in Europa verboden is bij paarden die bedoeld zijn voor menselijke consumptie, is in zonder recept verkrijgbaar. Bovendien heeft ons onderzoek in Argentinië onthuld dat een aanzienlijk aantal gestolen paarden in het slachtproces belandt. In de VS en Mexico moet de laatste eigenaar van het paard eenvoudig een verklaring tekenen waarin verklaard wordt dat het paard de afgelopen zes maanden geen middelen toegediend heeft gekregen die verboden zijn in Europa. Het FVO rapport van een inspectie in Mexico in 2012 verklaart: "De gehanteerde wijze voor identificatie, voedselketeninformatie en in het bijzonder de verklaringen betreffende het niet behandelen van het paard met medische middelen gedurende de afgelopen zes maanden, zowel voor de paarden geïmporteerd uit de Verenigde Staten als de paarden uit Mexico zijn onvoldoende om te garanderen dat de standaard gelijk is aan de standaard die voor de EU wetgeving wordt gehanteerd. Dit komt voornamelijk door de afwezigheid van verificatie door competente autoriteiten van de geldigheid en authenticiteit van de verklaringen'.

In derde landen zijn de maximale transporttijden van paarden aanzienlijk langer dan die in Europa. In de VS mogen paarden 28 uur vervoerd worden zonder water en voedsel, in Mexico voor 18 uur en in Argentinië 36 (!) uur. In de EU hebben paarden elke acht uur recht op water en voedsel en moeten uitgeladen worden na 24 uur. In Uruguay is er geen wetgeving voor het vervoer van dieren en dus is er geen maximale transportduur. Het slachthuis Clay in Uruguay importeert ook paarden uit Brazilië die waarschijnlijk een zeer lange reis moeten ondergaan.

Transportdocumenten wijzen uit dat de totale afstand tot het Inter Meats slachthuis in Mexico meer dan 3300 km bedraagt. Onze onderzoekers hebben het uitladen van verzwakte paarden vastgelegd, waarvan de meeste ernstig ondervoed waren. De meeste slachthuisstallen hebben geen enkele schaduw, met temperaturen van boven de 36°C. De paarden die geslacht worden in het Inter Meats slachthuis passeren de C4 export stallen in Presidio, Texas. In de C4 stallen hebben zij geen enkele bescherming tegen de woestijnhitte en zon. Gewonde en zieke dieren worden achtergelaten om te sterven. In 2013 volgden inspecteurs een transport van Presidio, Texas naar Aguascalientes, Mexico (1000 km/16 uur). Tijdens dit transport bezweek een paard. Het kreeg geen enkele noodhulp, maar werd geslagen met een golf club en een ijzeren staaf en gestoken met een elektrische staaf tot het weer op stond.

Openbare documenten verkregen door onze partner organisatie Animals's Angels USA laten zien dat Inter Meats in Aguascalientes zaken doet met o.a. 'kill' buyer Dennis Chavez in Los Lunas, New Mexico. Deze man heeft een lange historie van wreedheid tegen dieren. Toen onderzoekers zijn vetmesterij bezochten zagen zij vier ernstig ondervoede, stervende paarden in nood. Meerdere dieren mishandelingsaanklachten zijn ingediend tegen Chavez.

Visser & van Walsum (Netherlands)

Contact info:

Visser & van Walsum B.V.

Heliotroopring 700

Bedrijventerrein Dordtse Kil 3

3316 KG DORDRECHT

Netherlands

Phone: +31 - (0) 78 - 65 31 840

E-mail: info@visservanwalsum.com

Bedrijf: Visser & van Walsum specialiseert zich in de im- en export van zowel vers als diepgevroren vlees uit verschillende delen van de wereld. Zij specialiseren zich in paardenvlees, lam, schaap, ree, rund en andere wildproducten, maar leveren ook rund en varkensvlees. De producten worden veelal geïmporteerd uit landen buiten de EU, inclusief Mexico, Brazilië, Nieuw Zeeland, Argentinië en Uruguay.

Herkomst van het paardenvlees: Mexico, Canada, Brazilië, Argentinië en Uruguay

Slachthuizen: Jerez in Mexico, daar hebben zij een eigen slachthuis, waar hun voornaamste merk Javimex wordt geproduceerd. Het slachthuis (Carnicos de Jerez) werd recentelijk gemoderniseerd en uitgebreid om de productie te optimaliseren.

EU-Code: NL 388

Klanten: ?

Verklaringen op hun website:

<http://www.visservanwalsum.com/info-en/4/horse-meat>

“Paardenvlees is een van de gezondste vleessoorten voor menselijke consumptie. (..)De paarden uit Mexico (waar wij ons eigen merk Javimex voeren), Brazilië, Argentinië en Uruguay worden niet gefokt voor de slacht. Zij leiden een gezond leven, krijgen voldoende beweging, krijgen goed te eten en als een resultaat daarvan, ondervinden zij geen stress. Dit staat garant voor een optimale kwaliteit. Het is een van de puurste vleessoorten en geheel hormoonvrij”.

<http://www.visservanwalsum.com/info-en/9/origin>

“In Mexico (Javimex brand) hebben wij een eigen slachthuis waar wij ons eigen merk Javimex produceren (...). Mexicaanse paarden zijn van hoge kwaliteit. Het vlees heeft een lichtere kleur en heeft een lange schapduur. Naast Mexicaans paardenvlees, hebben wij ook paardenvlees uit Canada, Brazilië en Uruguay in ons assortiment’.

<http://www.visservanwalsum.com/info-en/6/quality-control>

“Alle producten komen direct van de slachthuizen en voldoen zonder uitzondering aan de kwaliteitsnormen van de EU (.). Onze klanten kunnen erop vertrouwen dat alle productieprocessen worden beheerst en dat voedselveiligheid is gegarandeerd’.

Feiten:

80% van de paarden die geslacht worden in EU goedgekeurde slachthuizen in Mexico zijn afkomstig uit de VS. Het gaat voornamelijk om overtollige rij-, sport- en werkpaarden, die op veilingen worden gekocht door heel het land door zogenoemde ‘kill buyers’. De omstandigheden waarin de paarden worden gehouden zijn dus niet te controleren (vrije uitloop, voedsel). Bovendien kan traceerbaarheid en voedselveiligheid niet worden gegarandeerd. De laatste eigenaar van het paard moet een verklaring tekenen waarin wordt verklaard dat het paard de laatste zes maanden geen middelen toegediend heeft gekregen die in Europa verboden zijn.. Het FVO rapport van een inspectie in Mexico in 2012 verklaart: "De gehanteerde wijze voor identificatie, voedselketeninformatie en in het bijzonder de verklaringen betreffende het niet behandelen van het paard met medicijnen gedurende de afgelopen zes maanden, zowel voor de paarden geïmporteerd uit de Verenigde Staten als de paarden uit Mexico zijn onvoldoende om te garanderen dat de standaard gelijk aan die geldt voor de EU wetgeving wordt gehanteerd. Dit komt voornamelijk door de afwezigheid van verificatie door competente autoriteiten van de geldigheid en authenticiteit van de verklaringen’.

Visser & van Walsum kan derhalve niet garanderen dat paardenvlees uit Mexico zonder uitzondering voldoet aan de kwaliteitsnormen die de EU stelt. De EU heeft een aantal speciale importcondities opgelegd voor de import van paardenvlees uit Mexico. Elke importzending moet getest worden door de Member States op residuen van hormonen en beta-agonisten.

De reis naar Mexico is erg lang en stressvol en kan tot weken duren. Openbare documenten verkregen door onze partnerorganisatie Animal’s Angels USA wijzen uit dat het slachthuis in Jerez o.a. zaken doet met ‘kill’ buyer Dennis Chavez in Los Lunas, New Mexico, die op zijn beurt paarden opkoopt op de Billings veiling in Montana. De totale transportafstand van Billings naar Jerez is 3400 km. Dennis Chavez heeft een lange historie van wreedheid tegen dieren. Toen onderzoekers zijn vetmesterij bezochten zagen zij vier ernstig ondervoede, stervende paarden in nood (zie bijlage IV). Meerdere dierenmishandelingsaanklachten zijn ingediend tegen Chavez.

In de exportstallen in Texas en New Mexico hebben de paarden onvoldoende bescherming tegen de woestijnzon en gewonde en zieke dieren worden achtergelaten om te sterven. Tijdens het transport in de VS en Mexico krijgen de paarden geen voedsel, water of rust. Veel Mexicaanse trailers hebben geen dak om de dieren te beschermen tegen de zon en regen. Uitputting door hitte en uitdroging komen veelvuldig voor en zijn er vaak de oorzaak van dat paarden bezwijken in de trailer. Bezweken paarden krijgen geen enkele noodhulp, maar worden aan hun lot overgelaten om te worden vertrapt of worden gedwongen op te staan met stokken en elektrische porren. Transporten worden verzegeld bij de export stallen en worden pas weer geopend bij het slachthuis door een officiële veterinaire. De chauffeurs hebben dus geen toegang tot de paarden en hebben geen mogelijkheid om te helpen in geval van nood.

In augustus 2013 controleerden onderzoekers een *Autotransportes Del Conchos* truck die onderweg was naar Jerez. De documenten wezen uit dat de paarden afkomstig waren van Dennis Chavez. De trailer had geen

dak met volledig gesloten houten wanden. De truck was al 12 uur onderweg (vanaf de exportstal) en had nog vier uur te gaan. Er waren 34 paarden in de trailer en tenminste twee daarvan waren veulens. Veel paarden waren er zeer slecht aan toe: ernstige ondervoeding, abscessen, ontstekingen, ooginfecties, neusinfecties en gezwollen knieën). In Canada, de VS en Uruguay zijn de dierenwelzijn omstandigheden op veilingen, verzamelstations, vetmesterijen, tijdens transport en op slachthuizen niet veel beter. De paarden worden vaak zeer ruw behandeld en krijgen gewoonlijk geen veterinaire zorg. De lange transporten naar de slachthuizen, zonder water, voedsel of rust, zijn erg stressvol voor de paarden. De nationale transportregels liggen ver onder de EU standaarden (bijv. de maximum transport tijd in Canada en Argentinië bedraagt 36 uur). Hoewel slachthuizen in derde landen moeten voldoen aan de Europese welzijnsnormen wijzen onze onderzoeken talloze overtredingen van de normen uit (gebrek aan beschutting, gladde vloeren, slaan, gebruik van elektrische porren, geen nood-euthanasie etc.)

8. Bijlagen en naslagwerken

Uitgebreide inspectieverslagen, onderzoeksoverzichten en vergelijkingen van de wetgeving in de verschillende landen zijn te raadplegen. Hieronder is een overzicht van het meest relevante materiaal: meer informatie is op te vragen bij Eyes on Animals.

- 1.a Overzicht: paardenvlees uit Canada & de VS
- 1.b Inspectieverslagen uit Canada & de VS
- 1.c Bouvry's vetmesterijen; vergelijking waargenomen condities met de EU & Zwitserse regulering
- 2.a Overzicht: paardenvlees uit Mexico & de VS
- 2.b Inspectieverslagen uit Mexico & de VS
- 2.c Paardentransporten van de VS naar Mexico: waargenomen overtredingen van EU-regelgeving en de OIE-code
- 2.d Slachthuizen in Mexico: waargenomen overtredingen van EU-regelgeving en de OIE-code
- 3.a Overzicht: paardenvlees uit Argentinië
- 3.b Inspectieverslagen uit Argentinië
- 3.c Kaartoverzicht van paardenverzamelcentra en routes naar Lamar slachthuis
- 3.d Paardentransporten in Argentinië: waargenomen overtredingen van EU-regelgeving en de OIE-code
- 3.e Slachthuizen in Argentinië: waargenomen overtredingen van EU-regelgeving en de OIE-code
- 4.a Overzicht: paardenvlees uit Uruguay
- 4.b Inspectieverslagen uit Uruguay
- 4.c Paardentransporten in Uruguay: waargenomen overtredingen van EU-regelgeving en de OIE-code
- 4.d Slachthuizen in Uruguay: waargenomen overtredingen van EU-regelgeving en de OIE-code
5. Vergelijking van de Canadese en de EU regelgeving diertransporten
6. Vergelijking van de Mexicaanse en de EU regelgeving diertransporten
7. Vergelijking van de Amerikaanse en de EU regelgeving diertransporten
8. Vergelijking van de Argentijnse en de EU regelgeving diertransporten

N.b. Deze bijlagen zijn Engelstalig.

Over Eyes on Animals (EonA): Deze internationale dierenwelzijnsorganisatie opereert sinds 2009 vanuit Nederland. Haar inspecteurs volgen veetransporten en bezoeken veemarkten en slachthuizen om te kijken of geldende wetgeving gerespecteerd wordt. Ook biedt EonA in meerdere landen trainingen 'Dierenwelzijn & EU-wetgeving' aan politiekorpsen, veterinaire inspecteurs en veewagenchauffeurs.

www.eyesonanimals.com

Twitter : @Eyes_on_Animals

Facebook: eyesonanimals

Youtube : eyesonanimalsinspect